

สรุปประเด็นการให้สัมภาษณ์ของ
นายศุภชัย ยาวะประภา
กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย เรื่อง “ทำไมจึงกำหนดคุณสมบัติ ส.ส. เข้ม”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
วันจันทร์ที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

แนวคิดในการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ตามร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น มีหลักการสำคัญว่าต้องการให้ได้คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาทำงานสำคัญของประเทศ เนื่องจาก ส.ส. มีหน้าที่พิจารณาจ่ายงบประมาณของประเทศซึ่งสูงถึง ๓ ล้านล้านบาท หากคำนวณโดยเฉลี่ยเท่ากับ ส.ส. แต่ละคนดูแลงบประมาณถึงหกหมื่นล้านบาท นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินทั้งกระทรวง กรมและหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการตรากฎหมายหรือออกกฎหมายที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตของประชาชนคนไทย ๗๐ ล้านคน ดังนั้นสิ่งที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือ การได้คนที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาทำงานการเมือง เข้ามาบริหารประเทศ เข้ามาดูแลงบประมาณของแผ่นดิน และดูแลประเทศแทนเรา นอกจากนี้การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ ส.ส. จะเชื่อมโยงไปถึง ส.ว. คณะรัฐมนตรี และองค์กรอิสระด้วย

จากหลักคิดดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงร่างรัฐธรรมนูญที่ต่างจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๐ ยกตัวอย่างเช่น รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ไว้ว่าผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกและพ้นโทษมาแล้ว ๒ ปีจึงจะลงสมัครรับเลือกตั้งได้ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ กำหนดไว้ ๕ ปี ส่วนร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มเป็น ๑๐ ปี เพราะเห็นว่าระยะเวลา ๑๐ ปีน่าจะเป็นเวลาที่บุคคลนั้นกลับตัวกลับใจได้แล้ว

นอกจากนี้ ได้คำนึงถึงตรรกะที่ว่า แม้แต่อาชีพผู้ใหญ่บ้านและคนขับแท็กซี่ก็มีข้อห้าม ดังนั้นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ ส.ส. ที่จะเข้ามาทำหน้าที่สำคัญที่สุดของประเทศก็ควรกำหนดไว้อย่างเข้มข้น ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงได้กำหนดคุณสมบัติ ส.ส. ไว้ว่าหากเคยต้องโทษด้วยคดีทุจริตหรือฉ้อโกง จะไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้ และยังห้ามคนที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก คนค้ายาบ้า คนทำผิดกฎหมายฟอกเงิน คนที่รับราชการแล้วถูกไล่ออก หรือคนที่มีหลักฐานว่าโกง ก็ไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยหลักการกรธ. จึงไม่อยากให้คนเหล่านี้เข้ามาทำงานสำคัญของประเทศ ประเทศไทยมีจำนวนประชากร ๗๐ ล้านคน ก็คาดหวังว่าจะหาคนมาเป็น ส.ส. และ ส.ว. ได้โดยไม่มีประวัติทุจริต ทั้งนี้ ในการร่างรัฐธรรมนูญอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็จะได้นำความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ในการพิจารณาเพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ รวมทั้งเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญประเทศอื่นด้วย แต่สุดท้ายก็ย้ำเสมอว่านี่คือประเทศไทย ต้องพยายามออกแบบให้ตรงกับจริตของคนไทย บางเรื่องแม้ประเทศอื่นไม่ได้เขียนก็ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะเขียนไม่ได้ เพราะนี่คือประเทศของเราและเราต้องเข้าใจคนในประเทศว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ๙๐% เห็นด้วยกับการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ที่เข้ม จะเห็นได้ว่าประชาชนมีแนวคิดไม่อยากให้คนทุจริตมาทำหน้าที่ ส.ส.

สำหรับการกำหนดหน้าที่และอำนาจของ ส.ส. และ ส.ว. นั้น (ที่มีอำนาจเพราะมีหน้าที่) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า น่าจะมีคนรุ่นใหม่สนใจเข้ามาทำงานให้บ้านเมืองและคิดว่าคงหาได้ ซึ่งโดยระบบที่ได้ออกแบบไว้ทำให้คนอยากอยู่กับพรรคการเมืองที่ตนชอบและพรรคการเมืองก็ต้องคัดเลือกคนเข้ามาอยู่ในพรรคเช่นกัน ดังนั้นความกังวลที่ว่ากำหนดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. เข้มแล้วจะหาผู้สมัครได้หรือไม่ ก็คาดว่าใน ๗๐ ล้านคนน่าจะหาได้ และเมื่อเข้ามาสู่การเมืองแล้ว ยังมีกลไกวางไว้ว่าหากมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรือร้ายวญผิดปกติก็น่ามีกลไกตรวจสอบอีก และคิดว่าประชาชนส่วนใหญ่ก็คงอยากได้คนใจซื่อมือสะอาดมาทำงานเพื่อบ้านเมือง เพราะกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้สำหรับคนสุจริตเข้ามาทำงานเพื่อประเทศเท่านั้น

กรณีข้าราชการที่สนใจงานด้านการเมือง หากไม่ถูกตัดสินให้ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการก็สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ แต่หากเคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตหรือประพฤตินิยมชอบ จะไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้

ส่วนกรณี ส.ว. ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจในการให้ความเห็นชอบผู้ที่มาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและการกลั่นกรองกฎหมาย แต่การกลั่นกรองกฎหมายนั้นอำนาจสิทธิขาดจะไปอยู่ที่สภาผู้แทนราษฎร เมื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจเช่นนี้จะเห็นว่าคุณสมบัติของ ส.ว. ไม่เกี่ยวกับการเมืองเลย แต่จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เอาสภาผู้เฒ่า ดังนั้นจึงห้ามพ่อ แม่ ลูก คู่สมรส เป็น ส.ส. หรือ ส.ว. และหากตรวจสอบภายหลังพบว่าเป็นสภาผู้เฒ่าก็ต้องถูกตัดสิทธิไป

สุดท้าย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหวังว่าหากได้คนซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาสู่ระบบการเมืองและมองการเมืองในระยะยาวเราก็คงจะได้ระบบการเมืองที่ดีขึ้นซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้นและจะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปในแนวทางที่ประชาชนส่วนใหญ่อยากได้ นอกจากนี้ยังได้นำเอาความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งความคิดเห็นของ สนช. สปท. ครม. มาพิจารณาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญต่อไป ทั้งนี้ หากภาคประชาชนมีความเข้มแข็งขึ้นก็น่าจะมีส่วนช่วยให้ประเทศเดินไปได้

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
 ประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
 ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ